

KOHTUMÄÄRUS

Kohus	Tallinna Ringkonnakohtus
Kohtunik	Maret Altnurme
Määruse tegemise aeg ja koht	21.02.2023, Tallinn
Haldusasja number	3-23-92
Haldusasi	MoneySwap OÜ kaebus Rahapesu Andmebüroo 16.12.2022 otsuse nr 6-1/331-1 tühistamiseks ning Rahapesu Andmebüroo kohustamiseks
Menetlusosalised	Kaebaja – MoneySwap OÜ; esindaja NK Vastustaja – Rahapesu Andmebüroo; esindaja SK
Vaidlustatud kohtulahend	Tallinna Halduskohtu 25.01.2023 määrus
Menetluse alus ringkonnakohtus	MoneySwap OÜ määruskaebus
Asja läbivaatamine	Kirjalikus menetluses

RESOLUTSIOON

Jätta MoneySwap OÜ määruskaebus rahuldamata ja Tallinna Halduskohtu 25.01.2023 määruse resolutsiooni p 6 haldusasjas nr 3-23-92 muutmata.

EDASIKAEBAMISE KORD

Määrus ei ole edasikaevatav (halduskohtumenetluse seadustiku (HKMS) § 252 lg 7).

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. MoneySwap OÜ-le on majandustegevuse registris (MTR) 07.09.2020 väljastatud tegevusluba nr FVT000118 virtuaalvääringu teenuse osutamiseks.
2. 15.03.2022 jõustusid muudatused rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduses (RahaPTS). Virtuaalvääringu teenuse pakkujad, kellel on kehtiv tegevusluba olemas, olid kohustatud RahaPTS § 118³ lg 1 kohaselt oma tegevuse ja tegevust reguleerivad dokumendid viima RahaPTS muudatustega jõustuvate nõuetega kooskõlla hiljemalt 15.06.2022.
3. MoneySwap OÜ esitas MTR keskkonnas 14.06.2022 tegevusloa muutmise taotluse.
4. Rahapesu Andmebüroo (RAB) saatis 28.07.2022 MoneySwap OÜ-le puuduste kõrvaldamise teate.
5. MoneySwap OÜ esitas 29.08.2022 tähtaja pikendamise taotluse kuni 01.10.2022. RAB keeldus tähtaja pikendamisest kuni 01.10.2022, kuid pikendas tähtaega kuni 16.09.2022.
6. MoneySwap OÜ esitas MTR keskkonnas 16.09.2022 täiendavad andmed.

7. RAB 16.12.2022 otsusega nr 6-1/331-1 keelduti MoneySwap OÜ tegevusloa muutmisest ning tunnistati ettevõtja tegevusloa nr FVT000118 ning nimetatud loa seotud MTR andmed kehtetuks.

Otsuse põhjenduste kohaselt on MoneySwap OÜ jätnud esitamata olulise informatsiooni, mistõttu ei saa lugeda ettevõtja ärialast mainet korrektseks (RahaPTS § 72 lg 1 p 1¹ koosmõjus RahaPTS § 72 lg 2 p 5). Analüüsisides MoneySwap OÜ-ga seotud meediakajastusi, tekkis RAB-l kahtlus ettevõtte ärialase maine korrektsuses. MoneySwap OÜ osas on avaldatud mainet mõjutavad artiklid portaalis Fintelegram ning negatiivsed kliendikogemused Cryptoradar ja Trustpilot kodulehtedel. Avalikes allikates avaldatud informatsiooni põhjal võib järeldada, et MoneySwap OÜ-d on märgatud seoses mitmete pettustega ja nendega seotud skeemidega. Tuvastatud negatiivse informatsiooni põhjal ei jäta MoneySwap OÜ RAB-le usaldusväärset muljet. Korrektse ärialase maine hindamisel on oluline pöörata tähelepanu ka meediakajastusele ning ühiskonna hinnangule isiku suhtes. Seetõttu ei saa RAB jätta tuvastatud artikleid ja kasutajate tagasisidet tähelepanuta. Kuivõrd MoneySwap OÜ-d on märgitud mitmes artiklis, kus räägitakse, et ettevõtja soodustab pettust ja rahapesu, viitavad need asjaolud korrektse ärialase maine puudumisele. Äriühing tekitab kahtlust enda tegevuse aususes, mistõttu ei saa lugeda MoneySwap OÜ tegevust usaldusväärseks ega läbipaistvaks nii riigiasutustele kui ka turvaliseks tarbijate jaoks.

Ettevõtja on jätnud olulise informatsiooni esitamata. MoneySwap OÜ on esitanud Küprose ettevõtte MRCR HOLDINGS LTD registrikaardi väljavõtte, millest nähtub ettevõtte osanike ring (füüsilised ja juriidilised isikud). MoneySwap OÜ tegevusloa muutmise taotluses ei ole neid isikuid märgitud ning RahaPTS § 70 lg-s 3 nimetatud dokumendid isikute osas puuduvad. Juhul kui näiteks MoneySwap OÜ omanikud ja tegelikud kasusaajad ei vasta seaduses sätestatud nõuetele, ei saaks RAB muutmise taotlust rahuldada. Praegu aga ei saa RAB neid isikuid kontrollida.

MoneySwap OÜ teenuse pakkumise veebiaadress on <https://mercuryo.io>. Ettevõtte kodulehel oleva informatsiooni kohaselt ning avalike allikate (eelmainitud artiklite) andmetel kuuluvad MoneySwap OÜ struktuuri ka järgmised ettevõtted: MoneyAmber UAB (Leedu), MoneyMaple Tech LTD (Kanada), MoneyTea LTD (Suurbritannia). MoneySwap OÜ tegevusloa muutmise taotluses puudub igasugune informatsioon selle kohta, kuidas nimetatud ettevõtted on seotud MoneySwap OÜ-ga. Puuduvad andmed, kas ettevõtted on osa struktuurist või on nad koostööpartnerid ning milles seisneb nende koostöö. Puudub informatsioon selle kohta, milliseid tooteid/teenuseid nimetatud ettevõtted pakuvad. Ettevõtte jättis taotluses esitamata nõuetele vastava äriplaani (RahaPTS § 70 lg 3² p 3), kuivõrd sellest ei nähtu ettevõtte organisatsioonilist ülesehitust, juhtimisstruktuuri kirjeldust ega muid isikuid, kellega koostöös ettevõtja pakub virtuaalvääringu teenuseid.

Tegevusloa muutmisest keeldumine ning loa kehtetuks tunnistamine on sobiv, vajalik ja mõõdupärane vahend, sest sellisel viisil on võimalik tagada olukord, kus seadusega kooskõlas mitteolev ettevõtte ei saa teenuseid osutada.

8. MoneySwap OÜ esitas 16.01.2023 Tallinna Halduskohtule **kaebuse** RAB 16.12.2022 otsuse nr 6-1/331-1 tühistamiseks ning RAB kohustamiseks vaadata tegevusloa muutmise taotlus uuesti läbi.

Koos kaebusega esitati **esialgse õiguskaitse taotlus** vaidlustatud haldusakti kehtivuse peatamiseks. Taotluse kohaselt seisneb kaebaja põhitegevus virtuaalvääringute käitlemises. Äriühingul on sellest tegevusest tulenev pidev käive ja töötajad. Äriühing vastab RahaPTS §-s 72 sätestatud nõuetele. Esialgse õiguskaitse kohaldamata jätmisel tekib reaalne oht, et kaebaja äri jääb kaitseta ning äriühingu tegevus hävitatakse pöördumatult enne kohtuvaidluse lõppu,

mis välistab kaebaja õiguste kaitse. Ilma tegevusloata ei ole võimalik äriühingu tegevust jätkata. Samuti seatakse seeläbi ohtu kolmandate isikute (äriühingu töötajate) heaolu ja sissetulekud, kuna tegevuse lõppemisel tuleb töötajad vallandada. Ainuüksi rahalise hüvitamise võimalus ei saa olla esialgsest õiguskaitsest keeldumise aluseks.

9. RAB palus jätta esialgse õiguskaitse taotluse rahuldamata. Kaebajal puudub esialgse õiguskaitse vajadus. Kaebaja viited 2022. a käibele 92 454 548,14 eurot on asjakohatud, tõendamata ja kohut eksitavad. Kaebaja on viimase majandusaasta aruande äriregistrile esitanud 2020. a-l. Äriühingutel, kelle majandusaasta lõppes 31.12.2021, oli kohustus esitada majandusaasta aruanded hiljemalt 30.06.2022. Seejuures tuleb majandusaasta aruanne esitada ka juhul, kui majandustegevust ei ole toimunud. Praeguseks ajaks ei ole kaebaja jätkuvalt 2021. a majandusaasta aruannet esitanud. Eelnev ei tekita usaldust. Lisaks sätestab majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse (MSÜS) § 34 lg 3, et majandustegevusest täielikult loobunuks loetakse ettevõtja, kes ei ole täitnud seaduses sätestatud majandusaasta aruande esitamise kohustust kuue kuu möödumisel selle kohustuse täitmise tähtaja lõppemisest arvates. Praegusel juhul esineks alus tegevusloa kehtetuks tunnistamiseks ka MSÜS § 34 lg 3 alusel ja koostoimes § 37 lg 1 p-ga 2.

RAB on kaebaja tegevusloa kehtetuks tunnistanud, kuna kaebaja ei vasta seaduses sätestatud tingimustele, mis on kohustuslik eeldus virtuaalvääringu teenuse pakkumiseks. Kohtuvaidluse ajaks perioodi pikendamine, kus isikul on võimalik teenust pakkuda, tekitab ohu Eesti ettevõtluskeskkonna läbipaistvusele ja usaldusväärsele – teenust saaks jätkuvalt pakkuda ettevõtte, kelle osas on rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise sektoris järelevalvet teostav asutus tuvastanud kehtestatud nõuetele mittevastavuse. Lisaks seab ettevõtlusega jätkamine ohtu selle ettevõtte klientide õigused ning tekitatakse potentsiaalne oht kahju tekkimiseks mh ka tarbijatele.

Kaebaja ei ole esialgse õiguskaitse taotlust põhistanud. Ainuüksi negatiivsetele tagajärgedele viitamine ei ole asjakohane. Esialgse õiguskaitse kohaldamine kahjustab avalikke huve.

10. Tallinna Halduskohus jättis **25.01.2023 määruse resolutsiooni p-ga 6** esialgse õiguskaitse taotluse rahuldamata.

Esialgse õiguskaitse taotlust on kesiselt põhistanud. Samas ei takista see sisuliselt taotlust lahendamast. Kaebaja ei ole esitanud andmeid ega usaldusväärseid dokumente oma majandustegevuse kohta 2022. a-l (sh väidetava käibe ning töötajate arvu kohta). Siiski nähtub äriregistrist, et 2022 IV kvartalis on maksustatud käive 55 114,27 eurot ning töötajate arv on 2. See tähendab, et olukorras, kus esialgse õiguskaitse taotlus jääb rahuldamata, kaasneb kaebajale võimatus majandustegevust jätkata ehk pöördumatu tagajärg. Seejuures ei oma esialgse õiguskaitse vajaduse hindamisel tähtsust, kui suur on olnud ettevõtte 2022. a käive, vaid esialgse õiguskaitse olemasoluks on piisav, kui on usutav, et kaebaja tegeleb jätkuvalt majandustegevusega. Eelnevast tulenevalt saab esialgse õiguskaitse vajadust jaatada.

Kaebus on väga väheste eduväljavaadetega. Kohus ei saa lubada majandustegevust jätkata äriühingul, mis ei vasta RahaPTS-s sätestatud nõuetele ehk luua esialgse õiguskaitse korras õigusvastast olukorda. Menetlusosaliste vahel on üheks vaidlusaluseks küsimuseks, kas kaebaja vastab RahaPTS § 72 lg 1 p-s 1¹ sätestatud nõudele – kas kaebajal on korrektne ärialane maine. Tegemist on määratlemata õigusmõistega, mistõttu tuleb selle sisustamisel lähtuda konkreetse ettevõtjaga seotud asjaoludest. Ebakorrektsel ärialasele mainele võib viidata ka asjaolu, et ettevõtja kohta on avaldatud avalikes allikates negatiivset informatsiooni. Vastustaja on vaidlusaluses otsuses leidnud, et kaebaja ärialane maine ei ole korrektne ning viidanud seejuures ka avalikult kättesaadavatele internetiallikatele. Seejuures ei ole viidatud üksikutele allikatele, vaid päris mitmele artiklile ja ka klientide tagasisidele. Nii on vaidlusaluses otsuses

viidatud mitmele Fintelegram.com lehel avaldatud artiklile (08.07.2021, 12.07.2021, 30.11.2021, 10.06.2022, 08.02.2022, 17.02.2022 ja 20.10.2022 artiklid), milles kajastatakse kaebaja seotust petuskeemidega. Kohtule ei nähtu, et RAB viidatud artiklid oleks ilmselgelt ebausaldusväärsed. Seejuures on kaebaja näiteks kinnitanud, et ühes Fintelegram.com lehel avaldatud artiklis viidatud ettevõttega Finanic on ta koostööd teinud, kuid lõpetas selle kohe, kui sai teada ettevõtte kahtlasest tegevusest (vt kaebuse lk 2). Teisalt on ka kaebaja ise viidanud Fintelegram.com avaldatud artiklile, kus korrigeeriti ühte varasemalt avaldatud publikatsiooni, mis puudutas kaebaja osas negatiivse info avaldamist (vt kaebuse lk 3; kaebuse lisa 1, lk 4, allmärkus 5). Viimati nimetatud artiklis on Fintelegram kinnitanud, et kõiki avaldatud hoiatusi mõne ettevõtte kahtlasest tegevusest uuritakse eelnevalt põhjalikult, tehakse ekraanitõmmiseid, et hiljem tõendada iga väidet, kui vaja. See omakorda näitab, et tegemist ei saa olla ilmselgelt ebausaldusväärse internetiallikaga. Lõpliku seisukoha küsimuses, kas RAB võis Fintelegram.com lehel avaldatud artiklitele tugineda, annab kohus asja sisulise läbivaatamise käigus.

Esialgse õiguskaitse kohaldamise välistab ülekaalukas avalik huvi. Teenuse pakkumise võimaldamine kohtumenetluse ajal tekitab ohu Eesti ettevõtluskeskkonna läbipaistvusele ja usaldusväärsusele ning võib tekitada kahju tarbijatele, sest nõuetele vastavuse kaudu tagab teenusepakkuja, et suudab ka oma klientide vara hoida (vt Tallinna Ringkonnakohtu 11.10.2021 määrus nr 3-21-1870, p 15). Olukorras, kus vastustaja on viidanud avalikes allikates avaldatud teabele seoses kaebaja võimalikust seotusest pettustele kaasa aitamisega, on ilmne, et sellise kahtluse korral kaalub avalik huvi üles kaebaja huvi jätkata kohtumenetluse ajal majandustegevusega.

MENETLUSOSALISTE SEISUKOHAD RINGKONNAKOHTUS

11. MoneySwap OÜ palub 10.02.2023 **määruskaebuses** tühistada Tallinna Halduskohtu 25.01.2023 määruse resolutsiooni p 6 ja teha asjas uus määrus, millega rahuldada esialgse õiguskaitse taotlus.

Kaebaja ei nõustu vastustaja seisukohaga, et kaebajal puudub korrektne ärialane maine. Kaebaja kinnitab, et pole kunagi teinud koostööd ettevõtetega CryptoDock, GlareMarkets ja Bitcoin Prime. Ettevõttega Finanic tegi kaebaja tööpoolest koostööd, kuid lõpetas selle kohe siis, kui sai teada ettevõtte kahtlasest tegevusest. Kaebajal ei ole seoseid ka ettevõtetega Keller Group ja Allcoinswapper. Seoses viitega Bafin menetlusele selgitab kaebaja, et see on lõpetatud ja sellest on kaebajat teavitatud, andmed on edastatud portaali Fintelegram. Portaali Fintelegram usaldusväärsus ja objektiivsus on autoriteetsete allikate poolt seatud tõsise kahtluse alla. Näitaks finantsportaali Fintech Inshort artiklis „*Fintelegram, alleged cybercrime watchdog, under fire for accused blackmail and racketeering*“ teatakse, et Fintelegram on eraisikute poolt loodud internetiblogi, kus luuakse negatiivseid kommentaare ja artikleid sihilikult väljapressimise eesmärgil (nõutakse tasu portaalil avaldatud negatiivse info eemaldamise eest). Mitmes internetiallikas teatakse, et Fintelegrami looja Verner Boehm (Bem) on seotud rahvusvahelise rahapesu, korruptiivsete tehingute, kelmuste ja väljapressimistega, samuti on teda korduvalt karistatud majandusalaste kuritegude eest. Viidatakse ka Fintelegrami mastaapsele koostööle Ida-Euroopa häkkeritega. Samasisuline informatsioon sisaldub ka paljudes teistes portaalides (nt FinLeaks, LinkedIn). Vastutaja poolt sellistele allikatele tuginemine on lubamatu ning kasutada tuleb üksnes usaldusväärseid ja kontrollitavaid andmeid ja allikaid.

RAB proovib juba teistkordselt tunnistada kehtetuks kaebaja tegevusluba. Halduskohus rahuldab 08.07.2022 otsusega nr 3-21-1870 MoneySwap OÜ kaebuse RAB 01.07.2021 otsuse nr 6-1/123-1 tühistamiseks, millega tunnistab kehtetuks kaebaja tegevusloa nr FVT000118.

RAB apellatsioonkaebus on ringkonnakohtu menetluses. Tegevusloa tühistamine olukorras, kus eelnev kohtuvaidlus ei ole veel lõppenud, on vastuolus hea haldusega. Kaebaja on majanduslikult edukas ettevõtte. Kaebaja töö on vastustaja tegevuse tõttu oluliselt häiritud. Kaebaja tegevusloa tühistamine üksnes kahtlastes internetiportaalides publitseeritud anonüümsete kommentaaride alusel on ebavõrdne kohtlemine.

Otsuse põhjendused ei anna alust väita, et kaebaja ei vasta RahaPTS-s sätestatud nõuetele. Kaebajal on korrektne ärialane maine. Seadus ei nõua, et äriühingu maine oleks laitmatu. Töös esinevate lahtarvamuste olemasolu ei tähenda, et äriühing tuleb kinni panna. Kui vastustaja täidaks uurimis- ja selgitamiskohustust nõuetekohaselt ja teeks koostööd kontaktisikuga seaduses ettenähtud vormis, oleksid vaidlustatud otsuse etteheited veenvalt ümber lükatud kohtuväliselt. Vastustaja tegevus on sihilikult suunatud kaebaja äri hävitamisele.

12. RAB palub 16.02.2022 **vastuses** jätta määruskaebus rahuldamata. Esialgse õiguskaitse kohaldamine ei ole võimalik, sest sellisel juhul lahendaks kohus vaidluse sisuliselt.

Kaebajal puudub korrektne ärialane maine (RahaPTS § 72 lg 1 p 1¹). Korrektse ärialase maine hindamisel võtab RAB arvesse isiku varasemat käitumist, sh meediakajastusi. RahaPTS § 72 lg 2 p 5 toob välja, et isikul puudub korrektne ärialane maine mh siis, kui isik on esitanud RAB-ile valeinfot või jätnud olulise informatsiooni esitamata. Kaebaja osas on avaldatud korrektset ärialast mainet mõjutavad artiklid. Avalikes allikates toodud informatsiooni põhjal võib järeldada, et kaebajat on märgatud seoses mitmete pettustega ja nendega seotud skeemidega. Nendest pettustest tulenevalt on alust arvata, et kaebaja ei ole suuteline korraldama ettevõtja tegevust selliselt, et investorite ja klientide huvid oleksid piisavalt kaitstud, mistõttu ei ole kaebajal korrektset ärialast mainet mh RahaPTS § 72 lg 2 p 4 johtuvalt. Analüüsides kaebajaga seotud meediakajastusi ning ühiskonna hinnangut virtuaalvääringu teenuste pakkuja suhtes, on ettevõtja osas tekkinud kahtlus, et ettevõtet kasutakse rahapesuks ja kuritegelikeks skeemideks. Tuvastatud negatiivse infomatsiooni põhjal ei jäta kaebaja RAB-le usaldusväärset muljet.

Ettevõtja on jätnud olulise informatsiooni esitamata. PK ei saa lugeda ainukeseks tegelikuks kasusaajaks RahaPTS § 9 lg 2 mõttes, kuna tegelikud kasusaajad on tuvastatavad. Kaebaja tegelikud kasusaajad on ka teised isikud Kuprošel registreeritud ettevõtte MRCR HOLDINGS LTD kaudu: AD – otsene osalus 15,93%, AV – kaudne osalus 11,468%, GW – kaudne osalus 8,601%, Target Global Selected Opportunities, LLC (Series Mercury NO1) – 18,86%, Target Global Selected Opportunities, LLC (Series Mercury NO2) – 6.81%. Target Global Selected Opportunities, LLC tegelike kasusaajate tuvastamiseks füüsilise isiku tasandil tuleks esitada ettevõtte registri väljavõtte või selle riigi vastava asutuse poolt väljastatud registrikaart, kus ettevõtte on registreeritud. Antud olukorras ei saa RAB kontrollida isikuid, sest ettevõtja ei ole esitanud kõiki vajalikke andmeid ja dokumente. Kaebaja ei esitanud ka täielikku loetelu tegelikest kasusaajatest koos nende andmete ja dokumentidega.

Kaebaja jättis taotluses esitamata nõuetele vastava äriplaani (RahaPTS § 70 lg 3² p 3). Tegevusloa muutmise taotlusest ja äriplaanist ei nähtu ettevõtte organisatsioonilist ülesehitust, juhtimisstruktuuri kirjeldust ega muid isikuid, kellega koostöös pakub ettevõtja virtuaalvääringu teenuseid. Olulise informatsiooni esitamata jätmise tõttu ei saa lugeda ettevõtja ärialast mainet korrektseks ja seega ei vasta ta seaduses sätestatud nõuetele (RahaPTS § 72 lg 1 p 1¹ koosmõjus RahaPTS § 72 lg 2 p-ga 5) ning tegevusloa muutmise taotlust ei saa rahuldada.

Kaebaja on jätnud äriregistrile esitamata ettevõtte 2021. a majandusaasta aruande ja 14.02.2023 seisuga tulu- ja sotsiaalmaksu deklaratsiooni. Majandusaasta aruande õigeaegselt esitamata jätmine ei tekita kaebaja suhtes usaldust ja võib muu hulgas viia ka järelduseni, et kaebaja võib soovida seoses oma majandustegevusega midagi varjata. Praegusel juhul esineb alus tegevusloa

kehtetuks tunnistamiseks ka MSÜS § 34 lg 3 alusel ja koostoimes § 37 lg 1 p-ga 2. Seega ei ole kaebaja väide sellest, et esialgse õiguskaitseta võib tema majandustegevusele tekkida negatiivne mõju, usutav ja tõsiseltvõetav.

Kaebaja leiab, et RAB ei tee koostööd kontaktisikuga seaduses ettenähtud vormis ja on märkinud, et äriregistris on peale e-posti aadressi XXX märgitud ka kontaktisiku andmed (KKK), kellele saab kätte toimetada ettevõtja menetluskokkulepped ja ettevõtjale suunatud tahteavaldusi. Kaebaja ei ole väitnud, et aadress XXX ei toimiks või ta ei saa sellelt kirju kätte. Kaebaja ei ole vaidlustanud otsuse kättesaamist elektronposti aadressilt XXX.

Avalik huvi kaalub üles kaebaja huvi majandustegevusega jätkata. Teenust saavad kõrgendatud hoolsusega rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise sektoris pakkuda vaid tegevusloa kohustuslikele nõuetele vastavad ettevõtted.

RINGKONNAKOHTU PÕHJENDUSED

13. Kaebajal on esialgse õiguskaitse vajadus. Vaidlustatud otsuse kehtivuse ajal ei saa ta virtuaalvääringu teenuseid osutada ja tema majandustegevus on takistatud. Kuigi kaebaja pole esitanud täiendavaid andmeid oma majandusliku olukorra kohta, puudub mõistlik alus arvata, et tegevusloa peatamine kaebaja tegevusalal ei mõjuta tema äritegevust. Kaebajale väljastati tegevusloa virtuaalvääringu teenuse pakkumiseks 07.09.2020. Seega on usutav, et tegutsemisaja jooksul on kaebajal tekkinud kliendibaas ning tegevusloa kehtivuse peatamine vähendab edasise koostöö tegemise võimalusi. Järelikult tekitab tegevusloa kehtetuks tunnistamine kaebajale tagajärgi, mille hilisem kõrvaldamine on oluliselt raskendatud.

14. Kaebuse eduväljavaated ei ole ülekaalukad. RahaPTS § 72 lg 1 p 1¹ järgi antakse ettevõtjale tegevusloa, kui sama lõike p-s 1 nimetatud isikutel (s.o ettevõtte, tema juhtorgani liige, prokurist, tegelik kasusaaja või omanik) on korrektne ärialane maine. Isikul ei ole korrektset ärialast mainet, kui RAB on tuvastanud asjaolud, mis seavad kahtluse alla selle olemasolu või kinnitavad selle puudumist (RahaPTS § 72 lg 2). Korrektne ärialane maine on õiguspärase, mida tuleb vastustajal haldusakti andmisel igakordselt sisustada, lähtudes konkreetse ettevõtjaga seotud asjaoludest. Korrektse ärialase maine olemasolu eeldatakse, kui puuduvad seda kahtluse alla seadvad asjaolud. Ebakorrektselt ärialasele mainele võib viidata ka asjaolu, et ettevõtja kohta on avaldatud avalikes allikates negatiivset informatsiooni.¹ Vastustaja jõudis menetluse käigus MoneySwap OÜ ärialase maine hindamisel seisukohale, et ettevõtte ei vasta RahaPTS § 72 lg 1 p-le 1¹, st tal puudub korrektne ärialane maine. Vastustaja on seejuures vaidlustatud otsuses viidanud erinevatele avalikult kättesaadavatele internetiallikatele (portaalis <https://fintelegram.com> 08.07.2021, 12.07.2021, 30.11.2021, 10.06.2022, 08.02.2022, 17.02.2022 ja 20.10.2022 avaldatud artiklid; <https://cryptoradar.com> ja <https://trustpilot.com> portaalides jagatud negatiivne kliendikogemus seoses platvormi <http://mercuryo.io/> (MoneySwap OÜ kaubamärk) teenuste kasutamise). Portaali Fintelegram viidatud artiklites tuuakse välja MoneySwap OÜ (mh koostöös Finanic OÜ-ga ja Keler Group'iga) seotus pettuse ja rahapesuga. Kaebaja on ka ise tunnistanud Fintelegramile esitatud pöördumises (10.06.2022 artikkel) koostööd ettevõttega Finanic OÜ, mis Fintelegrami kinnituse lõppes erinevalt kaebaja kinnitusest alles pärast Fintelegrami artiklite avaldamist. Ehkki kaebaja on õigesti viidanud ka portaali Fintelegram kohta esitatud kahtlustustele, puudub praegu siiski alus pidada artikleid ilmselgelt ebausaldusväärseteks. Lisaks ei ole portaalis Fintelegram avaldatud artiklid ainus põhjus, miks RAB on pidanud kaebaja mainet ebakorrektselt. Ka Cryptoradar ja Trustpilot veebilehtedel jagavad kasutajad negatiivseid

¹ Rahapesu Andmepüü. Virtuaalvääringu teenuse pakkujatega seonduvad riskid Eestis. Jaanuar 2022, lk-d 5 ja 20. Kättesaadav internetiaadressilt: <https://fiu.ee/aastaraamatud-ja-uuringud/uuringud#virtuaalvaaringu-tee>

kogemusi seoses Mercuryo teenuste kasutamise (rahaliste vahendite kaotus; pettused vahendustasuga; inimesed ei saa kätte virtuaalväeringuid, neid kantakse väiksemas ulatuses või valesse rahakotti; klienditoest lahendust ei saa jms).

15. RAB on vaidlustatud otsuses tuginenud lisaks RahaPTS § 72 lg 2 p-le 5, mille kohaselt ei ole isiku ärialane maine korrektne mh siis, kui ta on esitanud RAB-le valeinformatsiooni või jätnud olulise informatsiooni esitamata. Vastustaja on välja toonud, et ettevõtte tegelikud kasusaajad (AD, AV, GW, Target Global Selected Opportunities, LLC) on tuvastatavad, mistõttu ei saa ainukeseks tegelikuks kasusaajaks RahaPTS § 9 lg 2 mõttes lugeda PK. Kuna kaebaja ei ole esitanud täielikku loetelu kasusaajatest koos andmete ja dokumentidega, siis on kaebaja jätnud olulise informatsiooni esitamata. Samuti ei nähtu kaebaja äriplaani ettevõtte organisatsioonilist ülesehitust, juhtimisstruktuuri kirjeldust ega muid isikuid, kellega koostöös ettevõtja pakub virtuaalväeringu teenuseid. Kui ettevõtja ei suuda esitada RahaPTS §-s 70¹ sätestatud nõuetele vastavat äriplaani jm seaduses nimetatud andmeid ja dokumente, tekitab see läbipaistmatust nii teenuse pakkumisega seotud sektoris kui majanduskeskkonnas tervikuna, ning kahtlust ettevõtte ärialase maine korrektsuses.

16. Kas RAB on vaidlustatud otsuses mõiste „korrektne ärialane maine“ sisustamisel lähtunud kaebaja puhul kõigist asjakohastest kaalutlustest, tuleb halduskohtul kontrollida asja edasisel lahendamisel. Halduskohus on õigesti selgitanud, et kohus ei saa lubada ettevõtjal jätkata esialgse õiguskaitse korras majandustegevusega, mis suure tõenäosusega ei vasta RahaPTS-s sätestatud nõuetele.

17. Esialgse õiguskaitse kohaldamata jätmise poolt räägib ülekaalukas avalik huvi. Kaebaja tegevusloa muutmise eeldab, et ettevõtja usaldusväärsus oleks väljaspool kahtlust. Rahapesu ja terrorismi rahastamise varjatud ja keeruka iseloomu tõttu ei ole piisav, kui tegevusloa antakse ettevõtjale, kelle usaldusväärsus ei ole kindel. Ettevõtja usaldusväärsus aitab väga olulisel määral tagada, et ettevõtja kaudu ei rahastata terrorismi ega tegeleta rahapesuga. Virtuaalväeringu teenuse puhul on tegemist piiratud ärisektoriga, kus kohalduvad erinõuded ning milles ei saa teenust pakkuda iga ettevõtja. Loamenetluse eesmärgiks on kontrollida ettevõtja vastavust enne tema tegutsema asumist ärivaldkonnas. Kaebajale küll väljastati tegevusloa, kuid selle muutmise menetluse käigus tekkis RAB-l kahtlus, et kaebaja ei vasta tegevusloa nõuetele. Tegevusloa muutmise keeldumine või selle kehtetuks tunnistamine ei eelda tingimata seda, et konkreetne äriühing oleks juba toime pannud mõne RahaPTS alase rikkumise, vaid need mehhanismid ongi mõeldud selleks, et võimalikke rikkumisi ning ohtu sektori usaldusväärsele ennetada.

18. Kaebaja huvi senise ettevõtlusega jätkata ei ole ülaltoodud põhjustel avalikust huvist kaalukam ning kaebuse vähese eduväljavaadete ja ülekaaluka avaliku huvi tõttu ei ole esialgse õiguskaitse kohaldamiseks alust. Seetõttu jääb määruskaebus rahuldamata ja Tallinna Halduskohtu 25.01.2023 määruse resolutsiooni p 6 muutmata.

(allkirjastatud digitaalselt)